

**ВЕЛИКОДИМЕРСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
БРОВАРСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Р І Ш Е Н Н Я

Про внесення змін до Програми «Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік»

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Стратегії розвитку Великодимерської селищної територіальної громади на період до 2027 року, затвердженої рішенням Великодимерської селищної ради від 20.12.2018 № 370 XVIII-VII, керуючись пунктом 22 частини першої статті 26, частиною 1 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи рекомендації постійних депутатських комісій: з питань земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища та з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, промисловості, підприємництва, інвестицій та зовнішньоекономічних зв'язків, Великодимерська селищна рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Внести зміни до Програми «Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік» (далі – Програма), згідно з додатком.

2. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну депутатську комісію Великодимерської селищної ради VIII скликання з питань земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища та з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, промисловості, підприємництва, інвестицій та зовнішньоекономічних зв'язків.

**Тимчасово здійснююча
повноваження селищного голови,
секретар ради**

Антоніна СИДОРЕНКО

Додаток 1
рішення селищної ради
від 26 жовтня 2023 року № 1608 LVII-VIII

**Програма
охорони довкілля та раціонального використання
природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної
громади на 2023 рік**

**смт Велика Димерка
2023 рік**

ЗМІСТ

	Паспорт Програми
	Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма
	Визначення мети програми
	Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми
	Перелік завдань (напрямів), заходів програми та результативні показники
	Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності
	Координація та контроль за ходом виконання програми
	Додаток 1 «Ресурсне забезпечення програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік»
	Додаток 2 «Напрями, заходи та результативні показники Програми «Охорона довкілля та раціонального використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік»

ПАСПОРТ

Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік

1.	Ініціатор розроблення програми	Великодимерська селищна територіальна громада
2.	Розробник програми	Виконавчий комітет Великодимерської селищної ради
3.	Головний розпорядник коштів	Виконавчий комітет Великодимерської селищної ради
4.	Відповідальний виконавець програми	Виконавчий комітет Великодимерської селищної ради
5.	Учасники програми (співвиконавець)	Виконавчий комітет Великодимерської селищної ради, підприємства, установи та організації, громадські організації та ін.
6.	Термін реалізації програми	2023 рік
7.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	державний, обласний, районний місцевий
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми	913,733 тис.грн.
	у тому числі:	
	коштів державного бюджету	
	коштів обласного бюджету	
	коштів місцевого бюджету	913,733 тис.грн.
	коштів інших джерел	

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік розроблена відповідно до законодавчих та нормативно-правових документів, а саме: Конституції України, Земельного кодексу України, Водного кодексу України, законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про охорону атмосферного повітря", "Про відходи", "Про рослинний світ", "Про тваринний світ", "Про екологічну мережу", "Про природно-заповідний фонд України", "Про екологічний аудит", "Про екологічну експертизу", постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 "Про затвердження Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів".

Програма охорони природного навколишнього середовища Великодимерської селищної територіальної громади на 2023 рік (далі - Програма) - це система принципів, пріоритетних напрямів та конкретних заходів у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України. З цією метою Великодимерська селищна рада здійснює на своїй території екологічну політику, спрямовану на збереження безпечного існування природи, навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

Сталий розвиток українського суспільства, висока якість життя й здоров'я населення, а також національна безпека можуть бути забезпечені тільки за умови збереження природних систем і підтримки відповідної якості навколишнього природного середовища.

Існуючий стан довкілля громади

До складу громади входять 1 селище міського типу та 22 села, які об'єднують у дев'ять старостинських округів Бобрицький (Бобрик, Гайове), Жердівський (Жердова, Вільне, Захарівка, Михайлівка, Підлісся, Покровське, Тарасівка), Руднянський (Рудня), Шевченківський (Шевченкове), Богданівський (Богданівка, Залісся), Гоголівський (Гоголів, Зоря), Плосківський (Плоске, Першотравневе), Русанівський (Русанів, Кулажинці, Перше Травня), Світильнянський (Світильня, Гребельки,).

Чисельність населення громади станом на 01.01.2023 налічує 39 150 осіб. Загальна площа території становить 53253,0 га.

В громаді зосереджена значна кількість промислових, агропромислових підприємств, об'єктів комунального господарства, проходять автомобільні та залізничні магістралі загальнодержавного та міжнародного значення.

Діяльність таких об'єктів призводять до значного погіршення стану навколишнього природного середовища.

У зв'язку з цим, метою розробки Програми є зменшення забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення раціонального використання та відтворення природних ресурсів, збереження здоров'я мешканців громади.

Оцінка стану довкілля, проведена департаментом екології Київської обласної державної адміністрації, свідчить, що практично немає природних компонентів екосистеми області, які б не зазнавали постійного негативного антропогенного впливу, це стосується і нашого регіону.

У цілому, незважаючи на те, що останніми роками спостерігається тенденція до зменшення антропогенного тиску на довкілля, рівень техногенного навантаження залишається високим, а екологічна ситуація незадовільною.

Найгострішими, актуальними для Великодимерської селищної територіальної громади, проблемами, які потребують негайного вирішення, є:

- Проведення моніторингу екологічної шкоди та подолання наслідків військової агресії, перш за все для екосистеми громади;
- впровадження енергоефективних, т.зв. «зелених технологій» технологій для впровадження практики енергозаощадження серед населення;
- забруднення повітря;
- деградація земельних ресурсів;
- побутові відходи, та відходи будівництва, які утворилися внаслідок військових дій;
- неякісна питна вода;
- безпритульні тварини;
- очищення стоків;
- догляд за зеленими насадженнями, збільшення їх кількості;
- проведення моніторингу екологічної шкоди, завданої екосистемі громади внаслідок бойових дій на території громади.

З початком військової агресії проти держави Україна, 19 населених пунктів громади перебували під ворожою окупацією, або були такими де відбувалися бойові дії. Як наслідок, тисячі гектарів землі є забрудненими хімічними речовинами та небезпечними продуктами горіння та вибухів, знищені зелені насадження, відбулися виливи паливно-мастильних матеріалів.

На сьогоднішній день, на державному рівні відбувається напрацювання механізмів нарахування екологічних збитків, завданих державі.

1. Стан атмосферного повітря.

За даними Головного управління статистики у Київській області у розрахунку на 1 км² території припадає 1,7 т викинутих в атмосферу забруднюючих речовин, що на одну особу становить 27,5 кг.

Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших.

Відсутність системи контролю з боку держави щодо підприємств, які здійснюють викиди забруднюючих речовин у повітря, призвели до того, що підприємства діяльність яких супроводжується викидами забруднюючих речовин не тільки недотримуються вимог чинного законодавства а і не вживають заходів щодо зменшення таких викидів.

Відповідно до чинного законодавства дозвіл на викиди забруднюючих речовин у повітря отримало 29 підприємств, які діють на території громади. Найбільшими є наступні: ТОВ «Комплек Агротарс», ТОВ «Компанія «Полісся», ЗГВП «Регіон-

2001», ТОВ «Княжий хліб». Сума надходжень від податку незначна та не може забезпечити фінансування заходів для відтворення природнього балансу.

Основними напрямками зменшення надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря є, насамперед, виконання природоохоронних заходів та впровадження сучасних технологій очищення промислових викидів.

Ще одним з найбільших забруднювачів атмосферного повітря є автотранспорт. У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких токсичні.

Великий обсяг викидів від автотранспорту пояснюється, насамперед, збільшенням кількості приватного автотранспорту, експлуатацією технічно-застарілого автомобільного парку, використанням палива низької якості, аварійним станом доріг.

З метою зниження негативного впливу вихлопних газів на здоров'я населення та довкілля, а також створення комфортних умов для учасників дорожнього руху в громаді у 2019 році проведено ремонт автомобільних доріг площею близько 21,0 тис.м².

Значні негативні екологічні наслідки настають в наслідок випалювання стерні як на прилеглих до автошляхів полях так і на сільськогосподарських землях, власниками яких є громадяни.

2. Стан зелених насаджень.

Значна частина зелених насаджень громади досягла вікової межі та потребує постійного оновлення і належного утримання, а зелені зони - своєчасного догляду та поліпшення. Протягом останніх років проведена робота по кронуванню зелених насаджень у місцях проходження ліній електропередач, уздовж автомобільних доріг. Однак необхідно збільшувати площі зелених насаджень в місцях загального користування шляхом створення нових парків та скверів. Крім того, існує потреба у проведенні інвентаризації та паспортизації об'єктів зеленого господарства.

Догляд за насадженнями передбачає, у випадку необхідності, проведення санітарних рубок з видаленням пошкоджених та всохлих дерев і чагарників.

Масові рубки та винищення лісосмуг уздовж автомобільних доріг, безконтрольність та нераціональне їх використання, перетворення їх у місця самовільного скидання сміття та торгівлі становить на даний час серйозну екологічну загрозу.

Значна кількість несанкціонованих сміттєзвалищ які постійно виникають в населених пунктах громади, також спричиняють негативний вплив на довкілля. Вирішити цю проблему можливо лише шляхом забезпечення 100 відсоткового збору побутових відходів з роздільним збиранням.

3. Стан водних ресурсів.

На території громади розташовано 34 водні об'єкти: 31 озеро та 3 малих річки (Трубіж, Смолянка, Кривая Рудка.). Загальна площа водного зеркала становить більше 50,5 га.

Водозабезпечення в громаді здійснюється за рахунок підземних водних ресурсів.

За результатами аналізів якості води джерел питного водопостачання за мікробіологічними показниками у 2022 році гігієнічним вимогам не відповідало централізоване водопостачання в с.Плоске та с.Світільня. Свердловини які забезпечують водою громаду застаріли та потребують ремонту.

Гострою проблемою в громаді є скидання неочищених господарських стоків. Скидання стоків відбувається у очисні споруди, які розташовані в смт Велика Димерка, с. Рудня та с. Бобрик. Існуючі очисні споруди громади не працюють та потребують реконструкції із застосуванням новітніх технологій.

Головними забруднювачами є населення, оскільки використовує вигріби замість септиків для видалення стоків, а також комунальні, сільськогосподарські та промислові підприємства. Багато земельних ділянок перетворюються на поля фільтрації, а малі річки - на колектори. Очищення стічних вод слід передбачити всюди, де вони утворюються.

Однією з проблем у сфері водопостачання та водовідведення є відсутність обліку споживання води. Більшість населення до цього часу не встановили засоби обліку води, а інша частина використовує для водопостачання садиб свердловини без отримання відповідних дозволів.

Забезпечення контролю у сфері водопостачання надасть можливість значно зменшити витрачання цінного природного ресурсу – води. Крім того, зменшення об'єму використання питної води значно зменшить об'єми скиду стічних вод, що позитивно вплине на стан водних об'єктів в цілому.

Крім того для забезпечення контролю скидання стічних вод необхідно затвердити правила скидання стічних вод та забезпечити їх облік.

З метою забезпечення реалізації права людини на сприятливе для її здоров'я й добробуту навколишнє природне середовище виникає необхідність в організації і подальшому вдосконаленні моніторингу довкілля та комплексному оцінюванні стану компонентів навколишнього природного середовища.

На сьогодні в громаді, за рахунок коштів обласного бюджету Департаментом екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації встановлено 2 станції моніторингу стану повітря (сmt Велика Димерка та с.Русанів). Визначається вміст трьох домішок (діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту), потужність еквівалентної дози гамма та рентгенівського випромінювання і метеорологічний стан (температура та вологість повітря, атмосферний тиск, кількість опадів, швидкість та напрям вітру). Станції здійснюють вищезазначені заміри та додатково можуть бути дообладнані приладами для вимірювання сірководню, аміаку, озону, окису азоту, які автоматично відображатимуться на веб-додатку «Моніторинг довкілля» до сайту департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

Але цього недостатньо. Ситуація може бути змінена лише за умови запровадження єдиної комплексної мережі спостережень на території громади. Пункти спостереження повинні бути розташовані у місцях найбільшої концентрації промислових підприємств.

На стан довкілля впливає діяльність усіх суб'єктів природокористування. У зв'язку з цим підхід до вирішення проблем повинен бути комплексним та із залученням усіх суб'єктів природокористування у тому числі громадськості.

Досягнення ефективного рівня заходів з охорони навколишнього природного середовища можливе лише за умови широкої підтримки їх громадськістю. Для цього Програмою передбачено здійснення низки загально просвітницьких заходів екологічної спрямованості.

Визначення мети програми

Головною метою програми є створення екологічно безпечних та комфортних умов для життя мешканців громади шляхом зменшення негативного впливу на довкілля та його відновлення за рахунок зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та підвищення рівня екологічної культури і свідомості суспільства.

Досягнення мети програми потребує спрямування дій не тільки органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів а і організацій, установ та підприємств усіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного природокористування, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, просвітницької діяльності і екологічної обізнаності населення.

Мета програми досягається шляхом реалізації відповідних цілей і конкретних завдань, а саме:

- зменшення забруднення повітряного басейну;
- покращення якості питної води;
- зменшення негативного впливу на довкілля від побутових відходів;
- формування екологічної культури населення.

Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми

Проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища передбачається розв'язати шляхом:

- впровадження ефективного, обґрунтованого та збалансованого механізму охорони довкілля;
- створення інфраструктури для системи сучасного моніторингу стану повітря з інформацією онлайн;
- зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- проведення аналізу джерел і обсягів викидів забруднюючих речовин у повітря;
- збільшення обсягу зелених насаджень на території населених пунктів громади;
- реалізації заходів з охорони і раціонального використання водних ресурсів, зокрема, з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення, заходів щодо ефективності роботи систем водовідведення;
- заохочення населення щодо відповідального ставлення до навколишнього природного середовища, зокрема економного використання природних ресурсів, відмови від спалювання стерни та забезпечення роздільного збору побутових відходів;
- заохочення й підтримки інформаційної та екологічної та просвітницької діяльності, заходів з екологічного виховання й підвищення екологічної культури дітей дошкільного та шкільного віку.

Здійснення заходів програми планується розпочати у 2023.

Ресурсне забезпечення Програми наведено в додатку 1 до Програми.

Фінансування заходів Програми здійснюється відповідно до законодавства України за рахунок коштів, виділених в установленому порядку з місцевого районного, обласного та державного бюджетів у межах наявного фінансового ресурсу, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування окремо по кожному об'єкту визначатиметься щорічно при формуванні переліку об'єктів, видатки на які здійснюються у поточному році з урахуванням наявності затвердженої в установленому порядку проектно-кошторисної документації.

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів фонду охорони навколишнього природного середовища щорічно затверджується сесією Великодимерської селищної ради.

Загальний обсяг фінансування Програми та у розрізі джерел, викладено у Паспорті Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Великодимерської селищної територіальної на 2023 рік.

Перелік завдань (напрямів), заходів програми та результативні показники

Завдання програми формуються відповідно до мети.

Напрями Програми визначені за такими розділами:

1. Розбудова та системи моніторингу довкілля громади.
2. Поводження з відходами.
3. Охорона та раціональне використання водних ресурсів.
4. Охорона атмосферного повітря.
5. Озеленення населених пунктів.
6. Підвищення рівня суспільно екологічної свідомості.
7. Забезпечення реалізації програми енергоефективності.

Для реалізації заходів Програми передбачається залучення коштів бюджетів усіх рівнів та власних коштів підприємств-забруднювачів. Фінансування заходів, передбачених у переліку завдань і заходів програми, має орієнтовні показники та може змінюватися відповідно до інвестиційних планів. Крім цього, в основу бюджетного фінансового забезпечення програмних природоохоронних заходів покладається принцип комплексного залучення коштів із різних джерел, не заборонених чинним законодавством України (державний бюджет, обласний бюджет районний та місцевий бюджети, а також кошти підприємств та організацій).

Обсяги фінансування природоохоронних заходів визначаються у порядку пріоритетності дій щодо усунення або зниження негативного впливу на довкілля та гарантування екологічної безпеки, достатнього рівня фінансування окремих заходів, послідовного фінансування довгострокових проектів.

Програма передбачає формування й реалізацію екологічної політики.

Виходячи з реального екологічного стану території населених пунктів громади, визначаються пріоритети екологічної політики з урахуванням щорічних фактичних можливостей видатків бюджету.

Детальна інформація про напрями діяльності та заходи Програми наведена у додатку 2.

Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності

Реалізація Програми дасть можливість:

- досягти екологічно безпечних умов для проживання населення;

- поліпшити екологічний стан довкілля;
 - знизити негативний вплив на водні об'єкти та запобігти забрудненню поверхневих та підземних водних об'єктів;
 - знизити техногенне навантаження на атмосферне повітря;
 - сприяти створенню повноцінної і ефективної системи моніторингу довкілля;
 - активізувати поширення екологічної інформації, діяльності з екологічного виховання й підвищення екологічної культури населення;
- Інформація щодо показників продукту Програми наведена у додатку 2.

Координація та контроль за ходом виконання програми

Координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює виконавчий комітет Великодимерської селищної ради.

Виконавчий комітет Великодимерської селищної ради щороку до 20 січня подає постійній комісії з питань земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища звіт про виконання Програми.

Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів покладається на розпорядників коштів, замовників заходів та виконавців робіт.

**Тимчасово здійснююча
повноваження селищного голови,
секретар ради**

Антоніна СИДОРЕНКО